

MÁRCIUS 1-IG HATÁLYOS MÉG A MUNKAÜGYI ELLENŐRZÉSRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNY

A foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról szóló új törvény 2021. március 1-jétől hatályon kívül helyezi a munkaügyi ellenőrzésről szóló korábbi jogszabályt. **Megszűnik a munkaügyi hatóság, helyét a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság foglalja el, a munkaügyi ellenőrzés folyamatát pedig az ún. foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés váltja.**

A foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló **2020. évi CXXXV. törvény 2021. március 1-jétől hatályon kívül helyezi a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvényt. Az új jogszabály részletesen szabályozza a foglalkoztatás felügyeletére (foglalkoztatás-felügyeleti hatóságra) 2021 márciusától vonatkozó előírásokat. Az új szabályozás célja a munkaerőpiac szereplőinek támogatása és a foglalkoztatásra vonatkozó kötelezettségek megtartásának hatékonyabb ellenőrzése a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság révén.**

A foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt szabályozó jogszabályok minimum-követelményeinek foglalkoztató általi megtartását a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság ellenőrzi. Általános hatáskörű foglalkoztatás-felügyeleti hatóság a Kormány rendeletében kijelölt hatóság. Az általános hatáskörű foglalkoztatás-felügyeleti hatóság jogosult eljárni minden olyan ügyben, amely nem tartozik a Kormány rendeletében meghatározott más hatóság hatáskörébe.

Különös hatáskörű foglalkoztatás-felügyeleti hatóság a bányászati ügyekért és a honvédelemért felelős miniszter irányítása és felügyelete alá tartozó foglalkoztató foglalkoztatás-felügyeletét, a rendvédelmi szerv foglalkoztatás-felügyeletét, vagy a büntetés-végrehajtási intézetekben fogvatartottak büntetés-végrehajtási jogviszony keretében történő munkáltatásának foglalkoztatás-felügyeletét ellátó, a Kormány rendeletében kijelölt hatóság.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság jogosult

a) a foglalkoztató és a foglalkoztatott közötti, valamint a foglalkoztatottnak munkavégzés céljából történő átengedése alapjául szolgáló jogviszony és a tényleges foglalkoztatás alapján létrejött kapcsolat minősítésére,

b) a tényleges foglalkoztató azonosíthatatlansága esetén – ellenkező bizonyításig – a foglalkoztató személyének vélelem alapján történő megállapítására, amely szerint a foglalkoztató – a következő sorrend szerint – az,

ba) aki a munkahelyen tevékenységet folytató felek közötti szerződésben (megállapodásban) foglaltak szerint a tevékenység összehangolásáért felelős,

bb) aki a tevékenységet a munkahelyen ténylegesen irányítja,

bc) akinek a területén a munkavégzés folyik,

c) az a) és b) pont alapján a foglalkoztatásra irányuló jogviszony meghatározott felek közötti fennállásának megállapítására,

d) a foglalkoztatást elősegítő támogatás tekintetében a vállalt kötelezettségek teljesítésének ellenőrzésére.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés és eljárás

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság eljárásában ügyfél az a foglalkoztató, akit hatósági ellenőrzés alá vontak, vagy akivel szemben hatósági eljárást indítottak, továbbá az a Magyarországon letelepedett vagy külföldi munkáltató, aki közösségi jogszabályon alapuló adatszolgáltatásra kötelezett.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés kizárólag hivatalból indul, az ügyfél saját hatósági ellenőrzését nem kérheti.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság valamennyi foglalkoztatási helyszínen külön engedély és előzetes értesítési kötelezettség nélkül helyszíni ellenőrzést tarthat.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság a hatósági ellenőrzése és eljárása során az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény szabályain túl jogosult

a) az ellenőrzés helyszínén található biztonsági berendezések által rögzített felvételek és a foglalkoztatás területére való be- és kilépést rögzítő berendezések adatainak megtekintésére, valamint azokról másolat készítésére,

b) az ellenőrzéssel érintett személyek személyazonosságának igazoltatással történő megállapítására, adóazonosító jelének és Társadalombiztosítási Azonosító Jelének (a továbbiakban: TAJ szám) használatára, valamint e személyektől az ellenőrzéshez szükséges felvilágosítás kérésére, továbbá e személyek tanúként történő meghallgatására.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság ellenőrzése és eljárása során hivatalból zártan kezeli az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevőjének természetes személyazonosító adatait és lakcímét, kivéve, ha az érintett kéri a zárt adatkezelés mellőzését.

Az eljárás során vélelmezni kell a tanúként meghallgatott foglalkoztatottnak, valamint a panaszt, közérdekű bejelentést benyújtó természetes személynek az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvénynek az adatok zárt kezelésére vonatkozó szabályai szerinti olyan helyzetét, amely alapján őt nyilatkozata miatt súlyosan hátrányos következmény érheti. E személyeknek tanúként történő első meghallgatása során a zárt adatkezelés szabályai szerint kell eljárni akkor is, ha a meghallgatott személy a zárt adatkezelést nem kéri.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság a jogszabálysértés megállapítása esetén a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló törvényben meghatározottakon túl a következő közigazgatási szankciókat alkalmazhatja:

a) további foglalkoztatás megtiltása,

b) munkaügyi bírság.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság munkaügyi bírságot alkalmazhat, ha a hatáskörét érintő jogszabálysértést tár fel, és törvény vagy kormányrendelet szerint egyéb szankció nem alkalmazható. Kormányrendelet a munkaügyi bírság kötelező alkalmazását írhatja elő.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság az eljárás során feltárt jogszabálysértés esetén a jogszabálysértés megszüntetése, következményeinek elhárítása, valamint a további jogsértés megelőzése érdekében kötelezi a foglalkoztatót a jogszabálysértés megszüntetésére, vagy a jogszabálysértés tényét megállapító határozatot hoz.

Figyelmeztetés nem alkalmazható, ha a munkaügyi bírság kiszabása kötelező.

Nem alkalmazható közigazgatási szankció, ha a jogsértő magatartásnak a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság tudomására jutásától számított egy év eltelt.

Az elkövetéstől számított három év elteltével is alkalmazható közigazgatási szankció, ha

a) a három évnél korábban megkezdett jogszabálysértés a hatósági ellenőrzés megkezdésekor folyamatosan fennáll, vagy

b) a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság vagy a felügyeleti szerv a foglalkoztatás-felügyeleti hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte.

Ha a foglalkoztató a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésével kapcsolatos bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság megállapítja a foglalkoztatásra irányuló jogviszony fennállását, és kötelezi a foglalkoztatót a bejelentési kötelezettség teljesítésére.

Ha a foglalkoztató a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésével kapcsolatos bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság a foglalkoztatásra irányuló jogviszony fennállását – az általános teljes napi munkaidő figyelembevételével – a szabályszegés megkezdésétől visszamenőleg számított harmincadik naptól állapítja meg, kivéve, ha a hatósági eljárás során megállapítható, hogy a bejelentés nélküli foglalkoztatás a harminc napot meghaladta.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság által vezetett nyilvántartás

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság az e törvényben meghatározott feladatainak ellátása érdekében, az általa létrehozott informatikai rendszerben a következő adatokat kezeli és tartja nyilván:

- a) a foglalkoztatott személy
 - aa) természetes személyazonosító adatait, állampolgárságát,
 - ab) bevándorolt, letelepedett, menekült vagy oltalmazott jogállását,
 - ac) lakóhelyét, tartózkodási helyét és értesítési címét,
 - ad) foglalkozását, munkahelyét, munkakörét (tevékenységét),
 - ae) heti munkaidejét,
 - af) iskolai végzettségét, szakképzettségét,
 - ag) jövedelmére vonatkozó adatokat,
 - ah) TAJ számát, adóazonosító jelét,
 - ai) iskolaszövetkezeti tagi jogviszonya esetén diákigazolványa számát,
 - aj) közérdekű nyugdíjas szövetkezeti tagsága esetén a nyugdíjfolyósítási törzsszámát;
- b) a foglalkoztató
 - ba) azonosító adatait,
 - bb) gazdálkodási formáját,
 - bc) adószámát,
 - bd) pénzforgalmi jelzőszámát;
- c) adószámmal nem rendelkező természetes személy foglalkoztató
 - ca) természetes személyazonosító adatait,
 - cb) lakcímét,
 - cc) adóazonosító jelét.

A foglalkoztatás állami felügyelete hatékony működésének biztosítása céljából az állami adóhatóság az (1) bekezdés szerinti adatokat – az (1) bekezdés ab), ac), ad), af) és ag) alpontja szerinti adatok kivételével – átadja a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság részére.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság – azon adat kivételével, amelyet jogszabály más nyilvántartás részeként közhitelesnek minősít – közhiteles hatósági nyilvántartást vezet, a foglalkoztatók munkaügyi kapcsolatai rendezettségével kapcsolatos adatoknak más szervek eljárásában történő felhasználása céljából.

A hatósági nyilvántartás tartalmazza – az (1) bekezdés b) pont bd) alpontja kivételével – a foglalkoztató (1) bekezdés b) és c) pontja szerinti adatait, a jogsértést megállapító határozat keltét és számát, véglegessé és végrehajthatóvá válásának időpontját, a jogsértés megjelölését, az alkalmazott jogkövetkezményt és mértékét az annak alapjául szolgáló jogszabályhelyre történő utalással, közigazgatási per esetén a jogerős bírósági határozat keltét és számát, jogerőssé és végrehajthatóvá válásának időpontját, valamint azt, hogy a bíróság milyen döntést hozott.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság a (4) bekezdés szerinti adatokat a (3) bekezdés szerinti esetben a Kormány rendeletében meghatározott módon nyilvánosságra hozza, valamint az ügyfél kérelmére hatósági bizonyítványt ad ki.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság más szerv és természetes személy részére adatot csak törvényben meghatározott módon szolgáltat.

A bíróság, az ügyészség, a bűnüldözési és a büntetés-végrehajtási szerv, valamint a nemzetbiztonsági szolgálat – feladata ellátása érdekében, a rá vonatkozó törvényekben meghatározott célok és feltételek teljesülése esetén – e törvény felhatalmazása alapján a nyilvántartásba felvett adatok teljes körének igénylésére jogosult.

A munkavédelmi hatóság az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásba – az ellenőrzéséhez szükséges mértékben – betekinhet.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság a nyilvántartott adatokat a részére történt átadástól számított ötven év elteltével törli a nyilvántartásból.

Vass Ferenc
Elnök